MANIFESTĂRILE ŞTIINŢIFICE ALE INSTITUTULUI „BUCOVINA" AL ACADEMIEI ROMÂNE DIN 2015

Die wissenschaftlichen Veranstaltungen des „Bukowina"-Instituts der Rumänischen Akademie 2015

(*Zusammenfassung*)[*]

Die 2009 institutionalisierten Kolloquien des „Bukowina"-Instituts, die sich über die zwei grossen wissenschaftlichen Forschungsprogramme erstrecken – „Die Bukowina. Buch, Kultur, Zivilisation" und „Die Bukowina. Identität, Traditionen, Werten" – und als wichtigste Unterstützungmittel und Ausdrucksformen des inneren wissenschaftlichen Lebens des Instituts betrachtet werden – so der Veranlasser derselben, Vasile I. Schipor, wissenschaftlicher Forscher und Sekretär des Instituts und Redaktionssekretär der Zeitschrift „Analele Bucovinei" – haben einige vorrängige Ziele: – die Förderung der Kultur- und Zivilisationswerten (der Kulturerbe) der Bukowina; – die Entdeckung einiger neuen Verständnis- und Deutungsperspektiven mit Bezug auf den Bukowiner kulturellen Raum und auf das hiesige kulturelle Phenomän; – die Anregung der Konkurrenzfähigkeit/konkurrenzfähigen Zusammenarbeit zwischen den Forschern, um den Anforderungen der fundamentalen nationalen und europäischen Grenzforschung gewachsen zu werden; – die Anregung, Bildung und Befestigung eines neuen und modernen Bewusstseins bezüglich des Wertes des eigenen Patrimoniums als Bestandteil des europäischen; – das Auftauchen von kulturellen, energetischen, integrativen Modellen auf dem ehemaligen Gebiet der historischen Bukowina. Der weiterliegende Beitrag bezieht sich auf die wissenschaftlichen Kolloquien, die vom „Bukowina"- Institut 2015 veranstaltet wurden, und gleichzeitig auf die internationale, jährlich organisierte wissenschaftliche Tagung, wobei kritische Bemerkungen und Vorschläge für die zukünftige Tätigkeit gemacht werden.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: die historische Bukowina, internes Seminar, wissenschaftliches Kolloquium, die Förderung der Kultur- und

[*] Traducere: Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu.

Analele Bucovinei, **XXIII**, *1* (46), p. 315–328, Rădăuţi–Bucureşti, 2016

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

Zivilisationswerten der Bukowina, neue Verständnis- und Deutungsperspektiven des Bukowiner Kulturraumes, konkurrenzfähige Zusammenarbeit, das Auftauchen von kulturellen, energetischen, integrativen Modellen auf dem ehemaligen Gebiet der historischen Bukowina, Institutionen der Moderne.

Cea dintâi manifestare ştiinţifică a Institutului „Bucovina" din anul 2015, organizată la Rădăuţi, în 26 iunie 2015, este Colocviul ştiinţific „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie".

Propunându-şi să abordeze, ca problematică, *Teme de cercetare mai puţin abordate în istoria şi cultura Bucovinei*, colocviul are, în prima parte a programului, referatul susţinut de cercet. şt. dr. Marian Olaru, *Teme de cercetare mai puţin abordate în istoria şi cultura Bucovinei.* Acesta este urmat de cinci co-referate: – cercet. şt. Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, *Scriitoare de limbă germană mai puţin cunoscute din Bucovina: Marianne Vincent şi Adrienne von Prunkul-Samurcaş*; – cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă, *Scriitori bucovineni colaboratori la revista „Familia": Mărioara Petrescu-Zeamă*; – cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu, *Problemele unificării şi administrării Bucovinei în dezbaterile deputaţilor bucovineni, sesiunea 1920–1922*; – cercet. şt. Elena Pascaniuc, *Nume şi proiecte uitate în folcloristica din Bucovina*; – cercet. şt. dr. Vasile I. Schipor, *Manifestările ştiinţifice ale Institutului „Bucovina" al Academiei Române din 2014. Probleme, provocări, oportunităţi, constrângeri* .

Referatele menţionate sunt urmate de o dezbatere: *Teme de cercetare mai puţin abordate în istoria şi cultura Bucovinei*.

Tema dezbaterii propuse pentru Colocviul „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie", programat, iniţial, pentru trimestrul I (februarie) – susţine dr. Vasile I. Schipor –, se află în concordanţă cu „direcţiile tematice principale" ale instituţiei, adoptate încă din primii ani de activitate: 1) Mişcarea de emancipare naţională a românilor din Bucovina istorică (1775–1918); 2) Caracteristicile procesului de reintegrare a provinciei în spaţiul etno-cultural românesc; 3) Procesul de comunizare a Bucovinei. Consecinţe economice, social-politice şi populaţionale; 4) Bucovinenii şi exilul creator; 5) Evoluţia şi particularităţile fenomenului literar din Bucovina istorică; 6) Problematica presei din Bucovina istorică de la începuturi până în prezent; 7) Familii vechi din Bucovina. Memorie şi conştiinţă genealogică; 8) Caracteristicile etno-folclorice ale zonei Rădăuţilor; 9) Rezervaţiile naturale din spaţiul bucovinean; 10) Istoricul cercetărilor geologice şi al exploatării resurselor din Bucovina), dar şi cu problematica generală a colocviului, gândit (1996, 1997, 1998, 2009) ca „principală formă de susţinere şi de manifestare a vieţii ştiinţifice interne".

Activitatea noastră de cercetare ştiinţifică, desfăşurată în perioada 1993–2015, şi editorială, de pregătire pentru tipar a periodicului „Analele Bucovinei" (începând din 1993) şi de secretar de redacţie (începând din 1994), a pus în evidenţă, între altele,

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

nevoia orientării spre mai multe teme ce nu se regăsesc încă în proiecte şi programe coerente, sistematice de cercetare. Între acestea: – *Limba română din Bucovina istorică (1775–1918). Glosar de forme, cuvinte şi expresii regionale (arhaice şi populare)*, proiect de echipă, multianual, care să cerceteze documente de arhivă (edite şi inedite), texte literare (versuri, proză, teatru), materiale de presă (1840–1918), protocoale şi discursuri parlamentare, memorialistică, scrisori/corespondenţă, condici parohiale, condici şcolare, culegeri de folclor etc. şi care să fie valorificat prin publicare, sub forma unui instrument de lucru util cercetătorilor de azi şi de mâine; – *Restituiri*, proiect de echipă, multianual, care să urmărească introducerea în circuitul ştiinţific contemporan a unor noi izvoare: documente de arhivă, româneşti şi străine (preponderent germane), condici parohiale, întocmite de parohiile ortodoxe (începând cu anul 1890), romano-catolice şi evanghelice (mult mai devreme, în jurul anului 1800, în funcţie de înfiinţarea comunităţilor de colonişti în ultimele două decenii ale secolului al XVIII-ea); – *Antologii de texte literare inedite sau mai puţin cunoscute astăzi*, de interes pentru istoria literară ori/şi istoria culturii, elaborate după toate rigorile ştiinţifice; – *Dicţionare bibliografice* pentru întreaga presă a epocii (presa germană, presa românească, presa în limba rutheană/ucraineană, presa în limba polonă); – *Tipărirea unor lucrări inedite* (documente, studii ştiinţifice, teze de doctorat etc.) în ediţii critice, vezi, de exemplu, George C. Nimigean *Huţanii din Bucovina. Studiu anthropo-geografic şi etnografic*, teză de doctorat susţinută la Universitatea din Bucureşti, în 1945 (un exemplar al lucrării se află, în manuscris dactilografiat, la Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” din Suceava); Teodor Balan, *Documentele mănăstirilor din Bucovina*, vol I–XII, lucrare rămasă în manuscris, azi la Arhivele Naţionale (Bucureşti şi Suceava); – *Traducerea în limba română şi tipărirea unor lucrări de referinţă*, indispensabile în activitatea de cercetare ştiinţifică academică, între care, de exemplu: Raimund Friedrich Kaindl (1866–1930), profesor la Universitatea din Cernăuţi, istoric şi etnograf, cercetător al culturii şi civilizaţiei din Bucovina, *Die Huzulen* (1894), *Geschichte der Deutschen in der Karpathenlanden* (vol. I–III, 1896–1903), *Die Bukowina in Wort und Bild* (1903); Włodzimierz Szuchiewicz (1849–1915), *Huculszczyzna* [Ţara huţulilor], vol. I–IV, Lemberg (Lwów), 1902–1908, lucrare monografică monumentală consacrată culturii şi civilizaţiei din această parte a Carpaţilor Răsăriteni; Stanisław Vincenz (1888–1971), prozator şi eseist polonez, autorul trilogiei *Na wysokiej połoninie* [În înalta polonină/Pe culmile plaiului/Aproape de cer, în polonina] (I – 1938; II – 1970; III – 1979), lucrare recenzată elogios, după apariţia primului volum, de către Petru N. Caraman (1898–1980), doctor în etnografie şi filosofie al Universităţii din Cracovia cu teza *Obiceiul colindatului la slavi şi la români. Studiu comparat* (1928), profesor universitar la Iaşi, eminent folclorist şi slavist, de talie europeană, arestat de N.K.V.D, în 1947, pentru

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

afirmaţiile sale privind drepturile României asupra Basarabiei şi nordului Bucovinei, marginalizat în perioada regimului comunist, membru *post-mortem* al Academiei Române (1991), autorul studiului *Fresca huţulă*, publicat în revista „Însemnări ieşene”, anul V, nr. 3, din 1 martie 1940; traducerea în limba română şi tipărirea unor monografii de localităţi, precum cea semnată de Franz Wiszniowski, *Radautz die deutscheste Stadt des Buchenlandes* [Rădăuţi, cel mai germanizat oraş din Bucovina], Waiblingen, W. Eisele Inh. Täuber jun., 1966, cu o reditare în 1988 (De câteva decenii, în traducerea profesorului Ilie Vişan, lucrarea este masiv exploatată, dar nimeni nu face nimic pentru tipărirea acesteia în româneşte: administraţia locală, Societatea pentru Cultură, Forumul German local, Institutul „Bucovina”).

„Emanciparea activităţii de cercetare ştiinţifică din Institutul „Bucovina” al Academiei Române – afirmă dr. Vasile I. Schipor, secretarul ştiinţific al Institutului –, inclusiv prin orientarea către noi teme, fertile de cercetare, nu este posibilă fără un set de ingrediente indispensabile: disponibilitate necondiţionată, dorinţă reală, dragoste profundă pentru meserie, determinare corespunzătoare, un management modern, stimulativ, care să însoţească fiecare proiect de modernizare a discursului (individual şi de grup) pe drumul cunoaşterii în lumea fascinantă a vecinătăţilor aflate în interdependenţă/simbioză organică: lingvistică, onomastică, antropologie, literatură, istorie socială şi istoria mentalităţilor, istoria familiilor, istoria culturii, resurse, ecologie şi etologie etc., şi, totodată, al „devenirii întru devenire” (instituţională, personală), luminată de bucuria de a lucra în cercetarea ştiinţifică fundamentală şi avansată, începând cu limitarea drastică a acţiunii factorilor de risc entropic şi de remanenţă a mentalităţilor revolute”.

În cea de a treia parte a manifestării, în tradiţia reuniunilor ştiinţifice ilor instituite de Institutul „Bucovina” al Academiei Române, post 2007, are loc un *Semnal editorial. Cărţi şi periodice noi referitoare la Bucovina:* – Vasile Diacon, *Un „hidalgo” întârziat: Profesorul Ştefan Cuciureanu*, Iaşi, Editura Timpul, 2014, 492 p. (Vasile I. Schipor); – Aristide Zub, *Forme de rezistenţă anticomunistă [din] zona Siretului Superior. Documente, mărturii, evocări, consecinţe*, Iaşi, Editura Pim, 2015, 290 p. (Vasile I. Schipor); – Ligia-Maria Fodor, *Învăţământul secundar în Bucovina (1861–1918)*, Bucureşti, Editura Etnologică, 2014, 349 p. (Rodica Iaţencu); – „Glasul Bucovinei”. Revistă trimestrială de istorie şi cultură, Cernăuţi–Bucureşti, anul, XXI, nr. 1–2 (81–82), nr. 3–4 (83–84), 2014, 398 p. (Rodica Iaţencu).

Iniţiator al colocviului din 26 iunie 2016 este Marian Olaru.

Cea de a doua manifestare ştiinţifică a Institutului „Bucovina” din anul 2015 este colocviul intitulat, de asemenea, „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie”, organizat în cadrul Universităţii Populare „Ion I. Nistor” a Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina, la Rădăuţi, în 22 septembrie 2015. Manifestarea este una

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

aniversară, fiind consacrată împlinirii a 95 de ani de la naşterea lui D. Vatamaniuc, m.o. al Academiei Române, director fondator al Institutului „Bucovina” şi preşedinte de onoare al Societăţii pentru Cultură.

Partea întâi a colocviului cuprinde şapte referate-impuls: – cercet. şt. III dr. Vasile I. Schipor, *Un istoric dedicat „recuperării valorilor de rang simbolic” ale patrimoniului naţional: Anghel Popa (1946–2014)*; – cercet. şt. III dr. Rodica Iaţencu, *Contributii ale parlamentarilor bucovineni la elaborarea* ***Legii pentru reforma agrară în Bucovina*** (1921); – cercet. şt. III dr. Ovidiu Bâtă, *Em. Grigorovitza – colaborator la „Calendarul poporului pe anul ordinar 1915” de la Cernăuţi*; – cercet. şt. Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, *Contribuţii documentare. „Afacerea Flondor” în Dieta Bucovinei*; – cercet. şt. Elena Pascaniuc, *Stejarul. Semnificaţii mitice şi magice ambivalente*; – cercet. şt. III dr. Marian Olaru, *Consideraţii istorice privind Bucovina din timpul regimului Ion Antonescu, pe baza informaţiilor culese din Fondul 706 al ANR*; – prof. Carmen Andronachi, *Aurelian V. Chirilă (1917–1999), privit din perspectiva restituirilor din ultimii ani*.

Referatele sunt urmate de o dezbatere tematică: *Diaspora bucureşteană a bucovinenilor” şi renaşterea cercetării ştiinţifice privind Bucovina (1977–2015)*. Moderator al dezbaterii este dr. Vasile I. Schipor, secretarul ştiinţific al Institutului „Bucovina”.

Dezbaterea tematică este urmată, ca de obicei, de un semnal editorial, în cadrul căruia sunt prezentate, în date succinte, cărţi şi periodice de interes în cercetarea ştiinţifică privind Bucovina: Dragoş Vitencu, *Viața lui Ciprian Porumbescu*. Ediție îngrijită de dr. Aura Brădățan, Brăila, Editura Istros, 2014, 150 p.; Dragoș Vitencu, *Lada cu mărunțișuri*. Ediție îngrijită de Aura Brădățan, Suceava, Editura Karl Romstorfer, 2014, 174 p. (Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu); Aura-Doina Brădăţan, *Fondul memorial-documentar „Simion Florea Marian” din Suceava. Istoric. Contribuţia la cultura română*, Suceava, Editura „Karl A. Romstorfer”, 2013, 810 p. (Elena Pascaniuc); Ligia-Corina Ihnatiuc (Prejmereanu), *Monografia comunei Cârlibaba, judeţul Suceava*, Sibiu, Editura Honterus, 2014, 150 p. (Ovidiu Bâtă); Paul Braşcanu, *Ghezăşul Ilvelor*, Iaşi, Editura Stef, 2015, 300 p.; Petrea Tabarcea, Mugur Andronic, *Todireşti – un sat din Bucovina. Istorie, oameni şi locuri*, Suceava, Societatea Culturală „Ştefan cel Mare” – Bucovina, Colecţia „Pagini din istoria şi cultura Bucovinei” (XII), 2014, 400 p.; *Polska i Rumunia. Wspólnie – obok – blisko. Polonia şi România. Împreună – alături – aproape*, Suceava, Związek Polaków w Rumunii. Uniunea Polonezilor din România, 2015, 418 p. (Vasile I. Schipor); Ion-Aurel Pop, *Istoria, adevărul şi miturile*, București, Editura Enciclopedică, 2014, 400 p.; Dragoș Sdrobiș, *Limitele meritocrației într-o societate agrară*. Şomaj intelectual şi radicalizare politică a tineretului din România interbelică, Iași, Editura Polirom, 2015,

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

258 p.; Lucian Boia, *Cum s-a românizat România*, Bucureşti, Editura Humanitas, 2015, 138 p.; Ilie Luceac, *Eudoxiu (Doxaki) Hurmuzaki (1812 – 1874)*, Cernăuți, Editura „Alexandru cel Bun", 2015, 116 p. (Marian Olaru); „Analele Bucovinei", Rădăuţi–Bucureşti, anul XII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2015, 350 p. (Rodica Iaţencu şi Vasile I. Schipor); „Analele Putnei", periodic semestrial al Centrului de Cercetare şi Documentare „Ştefan cel Mare" al Sfintei Mănăstiri Putna, anul X, nr. 1, [ianuarie–iunie] 2014, 366 p.; „Analele Putnei", anul X, nr. 2, [iulie–decembrie] 2014, 480 p.; „Bucovina literară", periodic mensual editat de Societatea Scriitorilor Bucovineni, serie nouă, Suceava, anul XXVI, nr. 5–6 (291–292), mai–iunie 2015, 96 p. (Vasile I. Schipor); „Septentrion", [anul XXV, nr. 36,] 2015, 282 p. (Carmen Andronachi); „Glasul Bucovinei", revistă trimestrială de istorie şi cultură, Cernăuţi–Bucureşti, anul XXII, nr. 1 (85), [ianuarie–martie] 2015, 104 p. (Rodica Iaţencu).

Cea de a patra parte a reuniunii cuprinde câteva proiecţii cu subiect de istorie: *Expoziţia Universală de la Paris din 1900*, pps; *Arhiva fotografică istorică românească. 1919*, pps; *Armata română în al Doilea Război Mondial. Eliberarea Basarabiei şi a nordului Bucovinei*, film documentar. Selecţie, pregătire şi prezentarea materialelor documentare: Vasile I. Schipor, în colaborare cu Raluca-Irina Muscă, bibliotecara Institutului „Bucovina".

Iniţiator şi responsabil de proiect este Vasile I. Schipor, iar instituţia parteneră: Societatea pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina .

În conformitate cu *Acordul de colaborare între Institutul „Bucovina" al Academiei Române şi Institutul de Istorie, Stat şi Drept al Academiei de Ştiinţe a Republicii Moldova*, încheiat la 16 mai 2012, precum şi în temeiul *Deciziei Nr. 256*, din 22 octombrie 2015, a vicepreşedintelui Academiei Române, academician Alexandru Surdu, în perioada 28–29 octombrie 2015 are loc la Chişinău, în Republica Moldova, Simpozionul ştiinţific „240 de ani de la anexarea Bucovinei".

Manifestarea ştiinţifică, propusă de partea română şi acceptată de către partenerul de la Chişinău, se desfăşoară la Centrul de Cultură şi Istorie Militară şi cuprinde în programul zilei de 29 octombrie, în intervalul orar 9,00–14,30, mai multe activităţi. În partea oficială, de deschidere a reuniunii, prezintă mesaje de salut: dr. hab. Gheorghe Cojocaru, directorul Institutului de Istorie al Academiei de Ştiinţe a Republicii Moldova (AŞM); dr. Marian Olaru, director interimar al Institutului „Bucovina" al Academiei Române; Valeriu Matei, m. o. al Academiei Române, directorul Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu" din Chişinău; prof. univ. dr. Ştefan Purici, prorector al Universităţii „Ştefan cel Mare" Suceava şi dr. Vitalie Ciobanu, directorul Centrului de Istorie şi Cultură Militară al Ministerului Apărării al Republicii Moldova.

În intervalul orar 9,30–11,30, sunt susţinute opt comunicări: – dr. hab. Ion

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

Chirtoagă, Institutul de Istorie al AŞM, *Anexarea nordului Moldovei de către austrieci (1775) şi teritoriile aflate sub administraţia turco-tătară*; – prof. univ dr. Ştefan Purici, Universitatea „Ştefan cel Mare” din Suceava, *Bucovina în primul deceniu al stăpânirii austriece*; – dr. Arcadie Bodale, Serviciul Judeţean Iaşi al Arhivelor Naţionale, *Începuturile stăpânirii austriece în Bucovina la arhivele austriece de la Viena*; – cercet. şt. Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Măsuri de organizare administrativă a Bucovinei în timpul guvernatorilor Gabriel Splény şi Karl Enzenberg*; – cercet. şt. dr. Vasile I. Schipor, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Iacov Putneanul (1719–1778) şi contribuţia sa la modernizarea societăţii din „veacul [...] cu multă plângere” în care a trăit*; – dr. Vlad Mischevca, Institutul de Istorie al AŞM, *Raporturile domnului fanariot Alexandru Ipsilanti cu Imperiul Habsburgic în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea*; – cercet. şt. dr. Marian Olaru, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Stăpânirea austriacă a Bucovinei. De la Homo Bucovinensis la Ausgleichgerechtigkeit*; – dr. Constantin Ungureanu, Institutul de Istorie al AŞM, *Învăţământul din Bucovina. De la Academia Teologică de la Putna la Universitatea din Cernăuţi*.

După o pauză de cafea, în partea a doua a manifestării, în intervalul orar 12,00–14,00, sunt prezentate, de asemenea, opt comunicări: – cercet. şt. Ion Negrei, Institutul de Istorie al AŞM, *Participarea basarabenilor la Congresul General al Bucovinei, Cernăuţi, 15/28 noiembrie 1918*; – dr. Emil Dragnev, Universitatea de Stat din Moldova, *Biserica din Lujeni – cel mai vechi monument de pictură murală din Moldova*; – dr. Dinu Poştarencu, Institutul de Istorie al AŞM, *Hurmuzăcheştii şi Basarabia*; – cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Contribuţii ale academicianului Radu Grigorovici privind cunoaşterea istoriei Bucovinei: studii demografice şi sociale*; – cercet. şt. Elena Pascaniuc, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Un reper în valorificarea culturii tradiţionale româneşti: academicianul Simion Florea Marian*; – cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Un naturalist francez pe meleaguri moldave: Balthasar Hacquet (1739–1815)*; – dr. Maria Danilov, Institutul de Istorie al AŞM, *Contribuţia lui Liviu Marian în problema culturii şi şcolii din Basarabia (1812–1918)*; – dr. Gheorghe Negru, Institutul de Istorie al AŞM, *Activitatea refugiaţilor bucovineni în Basarabia (1917–1918)*.

În continuarea manifestării, sunt prezentate două cărţi şi un periodic: *„Revista Bucovinei”, Bucureşti, 1916; Cernăuţi–Timişoara, 1942–1945. Bibliografie*, Studiu introductiv şi notă asupra ediţiei: dr. Vasile I. Schipor, Bibliografie, indice de nume şi album: dr. Alis E. Niculică, Suceava, Editura „George Tofan”, MMXV, 160 p. (Vasile I. Schipor); – Constantin Ungureanu, *Sistemul de învăţământ din Bucovina în perioada stăpânirii austriece (1774–1918)*, Chişinău, Tipografia Centrală, 2015, 456 p.

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

(Gheorghe Negru); – „Analele Bucovinei”, Rădăuţi–Bucureşti, anul XXII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2015, 352 p. (Rodica Iaţencu).

Lucrările manifestării ştiinţifice de la Chişinău sunt urmate de discuţii. În cadrul acestora, academicienii Andrei Eşanu şi Demir Dragnev subliniază faptul că lucrările prezentate au fost interesante, iar contactele stabilite între oameni importante, mai ales prin urmările binefăcătoare ce sunt de dorit, contribuind astfel la construirea de punţi care să consolideze apropierea dintre noi. De-a lungul istoriei noastre din ultimele două secole – au arătat vorbitorii –, ţara a fost împărţită în repetate rânduri (1775, 1812, 1940/1944), dar nu şi cultura comună. Continuând colaborarea, inaugurată sub egida celor două prestigioase academii, cele două institute partenere vor trebui să se orienteze, în cadrul documentării, şi spre arhivele de la Moscova, unde există „foarte mult material referitor şi la Bucovina”, chiar dacă „acolo se ajunge greu”, iar în cadrul reuniunilor viitoare să aducă, mai cu seamă, „contribuţii noi”, „interpretări noi”, cu „nuanţări făcute altfel”, critic, făcând loc, totodată, şi „problemelor care ne frământă” în activitatea noastră de cercetare ştiinţifică. Simpozionul ştiinţific „240 de ani de la anexarea Bucovinei” se încheie cu concluzii, comunicate de dr. Marian Olaru şi dr. Gheorghe Cojocaru, directorii celor două institute, care precizează că lucrările susţinute în cadrul simpozionului vor fi adunate şi tipărite, iar dialogul ştiinţific va continua, cu o atenţie specială pe identificarea şi promovarea modalităţilor de consolidare şi îmbogăţire continuă, inclusiv prin apropierea de polemica academică, stimulatoare de contribuţii şi orizonturi noi de înţelegere şi interpretare a faptelor de istorie.

Cea de a patra manifestare ştiinţifică organizată de Institutul „Bucovina” în 2015 este Conferinţa ştiinţifică internaţională „Bucovina şi bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică şi destin”. Manifestarea reprezintă, totodată, ceea de a XXIII-a sesiune anuală de referate şi comunicări ştiinţifice a instituţiei academice de la Rădăuţi.

Lucrările reuniunii se desfăşoară în ziua de vineri, 6 noiembrie, la Rădăuţi, orele 10–13,30, în sala Galeriei de Artă.

După deschiderea oficială, în prima parte, susţin comunicări: dr. Alexandrina Cernov, membru de onoare al Academiei Române, Cernăuţi (Ucraina), *Aron Pumnul – autor de manuale pentru românii din Imperiul Habsburgic*; CS III dr. Marian Olaru, Institutul „Bucovina”, Rădăuţi, *Bucovina în preajma Marii Uniri. Consideraţii*; dr. Constantin Ungureanu, Institutul de Istorie al Academiei de Ştiinţe a Republicii Moldova, (Chişinău, Republica Moldova), *Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuţi (1875–1918)*; lector univ dr. Ligia-Maria Fodor, Academia de Poliţie „Al. I. Cuza”, Bucureşti, *Disciplină şi indisciplină în şcolile secundare din Ducatul Bucovinei*; dr. Arcadie Bodale, inspector superior la Serviciul Judeţean Iaşi al Arhivelor Naţionale, *Fondul documentar al prof. univ. dr Maximilian Hacman de la*

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

Arhivele Naţionale Iaşi; lector univ. dr. Harieta Mareci-Sabol, Universitatea „Ştefan cel Mare” Suceava, *Instituţii medicale curative în Bucovina istorică*; cercet. şt. Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, Institutul „Bucovina”, Rădăuţi, *Heinrich Kipper (1875–1959) şi lirica germană în dialect din Bucovina*; dr. Radu-Florian Bruja, Universitatea „Ştefan cel Mare”, Suceava, *Influenţa legislaţiei electorale asupra comportamentului alegătorilor din Bucovina în perioada interbelică*; preot drd. Justinian-Remus Cojocar, Suceava, *Părintele Nicolae Pentelescu – vrednic slujitor al Altarului lui Dumnezeu în Bucovina*; CS III dr. Rodica Iaţencu, Institutul „Bucovina”, Rădăuţi, *Bucovineni în Parlamentul României Întregite. Senatul, sesiunea 1920–1922*.

Comunicările sunt urmate de dezbateri. Moderator al acestei secţiuni este dr. Marian Olaru, directorul interimar al Institutului „Bucovina”.

După-amiază, susţin comunicări: prof. dr. Ilie Luceac, Cernăuţi (Ucraina), *Soarta unui fond familial din arhivele Hurmuzaki. Unele consideraţii*; prof. dr. Ion Filipciuc, Câmpulung Moldovenesc, *Consideraţii cu privire la nobilimea bucovineană*.

Şi comunicările din după-amiaza acestei zile sunt urmate de dezbateri. Moderator: dr. Vasile I. Schipor, secretarul ştiinţific al Institutului „Bucovina”.

Lucrările Conferinţei ştiinţifice internaţionale „Bucovina şi bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică şi destin” din cea de a doua zi, sâmbătă, 7 noiembrie, se desfăşoară în Sala de conferinţe a Motelului „Ieremia Movilă” din Sucevița, în intervalul orar 9,30–13,30.

Într-o primă parte a reuniunii, prezintă cumunicări: dr. Bogdan-Petru Niculică, Muzeul Bucovinei, Suceava, *Josef von Gutter (1809–1886). Realizările unui pionier al arheologiei europene şi naţionale*; dr. Dinu Poştarencu, Institutul de Istorie al AŞM, Chişinău (Republica Moldova), *Aportul lui George Tofan la naţionalizarea învăţământului din Basarabia*; cercet. şt. Elena Pascaniuc, Institutul „Bucovina”, Rădăuţi, *Folclorişti din Bucovina. Constantin Milici (1880–1971)*; dr. Alexandru-Ovidiu Vintilă, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” Suceava, *Nuanţe ale sociologiei creştine a lui Traian Brăileanu. Critica întreprinsă împotriva raţionalismului illuminist*; CS III dr. Vasile I. Schipor, Institutul „Bucovina”, Rădăuţi, *Bucovina şi bucovinenii în prima parte a deceniului al cincilea din veacul trecut. Istorie, politică şi destin*.

După o pauză de cafea, lucrările conferinţei continuă cu prezentarea altor comunicări înscrise în program: dr. Serghei Hacman, Cernăuţi (Ucraina), *Probleme controversate ale trecutului Bucovinei: clişeele istoriografiilor ucraineană şi română*; dr. Alis Niculică, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”, Suceava, *Bilanţul editorial al Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera” pe anul 2015*; dr. Ion Mareş, Muzeul Bucovinei, Suceava, *Noi date referitoare la armenii din Suceava, rezultate din săpăturile arheologice din 2015 de la Biserica „Sfânta Cruce” (Turnu Roşu)*; CS III dr. Ovidiu

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

Bâtă, Institutul „Bucovina“, Rădăuţi, *Academicianul Liviu Ionesi (1925–2006) – o viaţă dedicată geologiei*.

În cadrul semnalului editorial ce urmează, sunt prezentate mai multe cărţi şi periodice: Constantin Ungureanu, *Sistemul de învăţământ din Bucovina în perioada stăpânirii austriece*, Chişinău, 2015, 456 p. (Dinu Poştarencu); *„Revista Bucovinei”, Bucureşti, 1916; Cernăuţi – Timişoara, 1942–1945. Bibliografie*, Studiu introductiv şi notă asupra ediţiei: dr. Vasile I. Schipor, Bibliografie, indice de nume şi album: dr. Alis E. Niculică, Suceava, Editura „George Tofan”, MMXV, 156 p. (Alis Niculică); Dumitru Covalciuc, *Pagini oprişenene*, Herţa, Grupul Editorial Cuvântul, Colecţia „Biblioteca «Arboroasa»”, 2014, 246 p.; Iulian Stănescu, Cătălin Zamfir (coordonatori), *România la răscruce. Opţiuni pentru viitor*, Bucureşti, Editura Pro Universitaria, Colecţia de ştiinţe psiho-sociale, 2015, 284 p. (Vasile I. Schipor); Dragoş Vitencu, *Lada cu mărunţişuri (literatură de sertar – poezii, proză, memorialistică, perioada 1945–1981)*, ediţie îngrijită de Aura Brădăţan, Suceava, Editura „Karl A. Romstorfer”, 2014, 174 p.; Aura Brădăţan, *„Suceava. Anuarul Muzeului Bucovinei” – Bibliografie (vol. I–XL)*, Brăila, Editura Istros a Muzeului Brăilei, 2014, 114 p. (Marian Olaru); Ion Mareş, *Biserica Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul din Suceava*, Suceava, Editura „Karl A. Romstorfer”, 2014, 178 p.; Florin Hău, *Studii de arheologie*, Suceava, Editura „Karl. A. Romstorfer”, 2014, 300 p. (Ion Mareş); „Analele Bucovinei”, Rădăuţi-Bucureşti, anul XXII, nr. 1 (44), 2015, 350 p. (Rodica Iaţencu); „Suceava. Anuarul Muzeului Bucovinei”, vol. XLI, Suceava, 2014, 374 p. (Elena Pascaniuc); „Glasul Bucovinei”. Revistă trimestrială de istorie şi cultură, Cernăuţi-Bucureşti, anul XXII, nr. 1, nr. 2, 2015 (Rodica Iaţencu); „Bucovina literară”. Revista Societăţii Scriitorilor Bucovineni, s. n., Suceava, anul XXVI, nr. 9–10 (295–296), septembrie-octombrie 2015 (Alexandru-Ovidiu Vintilă); „«Ţara Fagilor». Almanah cultural-literar al românilor nord-bucovineni”, Cernăuţi – Târgu-Mureş, Societatea Culturală „Arboroasa” – Fundaţia Culturală „Vasile Netea”, XXIII–XXIV, 2014–2015, 408 p. (Vasile I. Schipor).

Lucrările Conferinţei ştiinţifice internaţionale „Bucovina şi bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică şi destin” cuprind, în continuare, dezbateri şi concluzii. Moderator este dr. Marian Olaru.

Lucrările colocviilor şi conferinţelor ştiinţifice organizate în 2015 de către Institutul „Bucovina” al Academiei Române (re)aduc în atenţie probleme diverse, unele mai vechi, altele mai noi, cu care se confruntă cercetătorii/colectivele de cercetare de la Rădăuţi în activitatea curentă.

Dintre acestea, o problemă importantă o reprezintă – aşa cum s-a afirmat, într-un referat, la colocviul din 26 iunie 2015 –, în primul rând, „valorificarea neconcludentă a experienţei şi capabilităţilor dobândite de-a lungul anilor şi, în mod deosebit, în

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

activitatea de pregătire a celor dintâi mari manifestări ştiinţifice internaţionale, consacrate cercetării sistematice privind Bucovina, organizate la Rădăuţi în perioadele 31 mai–5 iunie 1996 şi 20–22 septembrie 2000, dar şi a experienţei altor institute de cercetare ştiinţifică ale Academiei Române”. În al doilea rând, o problemă ce tinde să devină un fenomen o reprezintă modul inacceptabil de valorificare a rezultatelor cercetării ştiinţifice, după participarea la manifestările ştiinţifice proprii, cu susţinere de comunicări în acest cadru academic, prin publicare în „Analele Bucovinei” sau în volum (e) colectiv(e).

Astfel, dintre cele şase referate susţinute la Colocviul „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie”, din 26 iunie, numai trei sunt valorificate prin publicare (50%). Comunicarea cercet. şt. Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, *Scriitoare de limbă germană mai puţin cunoscute din Bucovina: Marianne Vincent şi Adrienne von Prunkul-Samurcaş*, este valorificată parţial, prin publicare: *Marianne Vincent (1900–1988). 115 ani de la naştere*, în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2014, p. 327–333. Comunicarea cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu, *Problemele unificării şi administrării Bucovinei în dezbaterile deputaţilor bucovineni, sesiunea 1920–1922*, este valorificată prin publicare, sub o formă extinsă, în acelaşi periodic, sub titlul *Bucovineni în Parlamentul României Întregite. Adunarea Deputaţilor, sesiunea 1920–1922* (II), anul XXII, nr. 2 (45), [iulie–decembrie] 2015, p. 641–656. Comunicarea cercet. şt. dr. Vasile I. Schipor, *Manifestările ştiinţifice ale Institutului „Bucovina” al Academiei Române din 2014. Probleme, provocări, oportunităţi, constrângeri*, reprezintă un studiu de caz consacrat acestei probleme, pornind de la articolul *Manifestările ştiinţifice ale Institutului „Bucovina” al Academiei Române din 2014*, publicat în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2015, p. 317–326.

Dintre cele şapte comunicări susţinute la Colocviul „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie”, din 22 septembrie, numai trei sunt valorificate prin publicare în cursul anului 2015 (42,86%). Comunicarea cercet. şt. III dr. Vasile I. Schipor, *Un istoric dedicat „recuperării valorilor de rang simbolic” ale patrimoniului naţional: Anghel Popa (1946–2014)*, este publicată în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 2 (45), [iulie–decembrie] 2015, p. 698–696. Comunicarea cercet. şt. III dr. Rodica Iaţencu, *Contributii ale parlamentarilor bucovineni la elaborarea* ***Legii pentru reforma agrară în Bucovina*** (1921), este inclusă, într-o formă mai largă, în acelaşi tom al periodicului de la Rădăuţi, p. 644–647. Comunicarea prof. Carmen Andronachi, *Aurelian V. Chirilă (1917–1999), privit din perspectiva restituirilor din ultimii ani*, se tipăreşte în volumul Aurelian V. Chirilă, *Chemarea anilor mici. Schiţe, amintiri, tablouri*, Ediţie îngrijită, cuvânt-înainte, note şi comentarii de prof. dr. Marian Olaru, Studiu introductiv de

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

[prof.] Carmen Andronachi, Suceava, Editura Cygnus, 2015, p. 11–23, unde apare sub titlul *Aurelian V. Chirilă şi Bucovina „anilor mici”*.

Din cele 16 comunicări cuprinse în programul Simpozionul ştiinţific internaţional „240 de ani de la anexarea Bucovinei”, organizat în colaborare cu Institutul de Istorie, Stat şi Drept al Academiei de Ştiinţe a Republicii Moldova, la Chişinău, în 29 octombrie, şapte sunt suţinute de cercetătorii Institutului „Bucovina” al Academiei Române (43,75%).

Dintre cei 26 de cercetători, înscrişi în programul Conferinţei ştiinţifice internaţionale „Bucovina şi bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică şi destin”, din 6–7 noiembrie, sunt prezenţi la reuniune numai 21 (83,85%). Doar patru dintre comunicările susţinute cu această ocazie sunt publicate în 2015 (19,05). *Bucovina în preajma Marii Uniri. Consideraţii*, comunicarea lui M. Olaru se regăseşte în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 2 (45), [iulie–decembrie] 2015, p. 515–533), unde se publică sub titlul *Bucovina în Primul Război Mondial* (I). *Bucovina şi bucovinenii în prima parte a deceniului al cincilea din veacul trecut. Istorie, politică şi destin*, comunicarea susţinută de Vasile I. Schipor, este inclusă într-un studiu mai amplu, *„Revista Bucovinei”, un periodic dedicat „intereselor ţării şi neamului nostru”*, din volumul*„Revista Bucovinei”, Bucureşti, 1916; Cernăuţi–Timişoara, 1942–1945. Bibliografie*, Studiu introductiv şi notă asupra ediţiei: dr. Vasile I. Schipor, Bibliografie, indice de nume şi album: dr. Alis E. Niculică, Suceava, Editura „George Tofan”, Colecţia „Enciclopedia Bucovinei în studii şi monografii” (40), Seria „Instrumente de lucru” (1), MMXV, unde îl regăsim la p. 13–21, 35–40. *Bilanţul editorial al Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera” pe anul 2015*, comunicarea susţinută de Alis Niculică, se tipăreşte parţial în „Scriptum”, serie nouă, Suceava, anul XXI, nr. 3–4, iulie–decembrie 2015, p. 38–40. *Academicianul Liviu Ionesi (1925–2006) – o viaţă dedicată geologiei*, comunicarea susţinută de Ovidiu Bâtă, apare în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 2 (45), [iulie–decembrie] 2015, p. 409–415.

Să mai reţinem, tot în această privinţă, că referatul Luciei Olaru Nenati, *Un remarcabil romancier al satului bucovinean: Vasile Posteucă*, este prezentată de prof. Carmen Andronachi, preşedinte al Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina. În sumarul tomului XXIII, nr. 1 (46), [ianuarie–iunie] 2016, apar alte opt comunicări (38,09%): Constantin Ungureanu, *Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuţi (1875–1918)*; Dinu Poştarencu, *Aportul lui George Tofan la naţionalizarea învăţământului din Basarabia*; Justinian-Remus Cojocar, *Părintele Nicolae Pentelescu – vrednic slujitor al Altarului lui Dumnezeu în Bucovina*; Alexandru-Ovidiu Vintilă, Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera” Suceava, *Nuanţe ale sociologiei creştine a lui Traian Brăileanu. Critica întreprinsă împotriva raţionalismului illuminist*; Elena Pascaniuc, Institutul „Bucovina”, Rădăuţi, *Folclorişti din Bucovina. Constantin Milici*

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

(1880–1971); Rodica Iaţencu, Institutul „Bucovina”, Rădăuţi, *Bucovineni în Parlamentul României Întregite. Senatul, sesiunea 1920–1922*; Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, Institutul „Bucovina”, Rădăuţi, *Heinrich Kipper (1875–1959) şi lirica germană în dialect din Bucovina*. Comunicarea Karinei Stempel-Gancarczyk, care nu participă la lucrările reuniunii, dar este înscrisă în program, *Bucovina secolului al XX-lea, ca o Arcadie polonă în amintirile polonezilor membri ai comunităţii lor din România (pe baza interviurilor şi a materialelor scrise din Bulai şi Vicşani)*, este trimisă ulterior redacţiei „Analeleor Bucovinei” şi inclusă în sumarul tomului XXIII, nr. 1 (46), [ianuarie–iunie] 2015. Alte câteva comunicări, *Disciplină şi indisciplină în şcolile secundare din Ducatul Bucovinei*, susţinută de Ligia-Maria Fodor, *Josef von Gutter (1809–1886). Realizările unui pionier al arheologiei europene şi naţionale*, susţinută de Bogdan-Petru Niculică, sunt incluse, de asemenea, în „Analele Bucovinei”, anul XXIII, nr. 2 (47), [iulie–decembrie] 2016. Totalizând datele, obţinem un procent care ar trebui să ne dea de gândit, întrucât ilustrează deja o realitate, dacă nu chiar un fenomen în curs de consolidare: 61,90%).

Dintre participanţii înscrişi în programul Conferinţei ştiinţifice internaţionale „Bucovina şi bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică şi destin”, şapte referenţi (33,81%), nu-şi trimit comunicările pentru a fi publicate, comparativ cu 14 (53,50%) în anul 2014: dr. Alexandrina Cernov, membru de onoare al Academiei Române, Cernăuţi (Ucraina), *Aron Pumnul – autor de manuale pentru românii din Imperiul Habsburgic*; dr. Arcadie Bodale, inspector superior la Serviciul Judeţean Iaşi al Arhivelor Naţionale, *Fondul documentar al prof. univ. dr Maximilian Hacman de la Arhivele Naţionale Iaşi*; lector univ. dr. Harieta Mareci-Sabol, Universitatea „Ştefan cel Mare” Suceava, *Instituţii medicale curative în Bucovina istorică*; prof. dr. Ilie Luceac, Cernăuţi (Ucraina), *Soarta unui fond familial din arhivele Hurmuzaki. Unele consideraţii*; prof. dr. Ion Filipciuc, Câmpulung Moldovenesc, *Consideraţii cu privire la nobilimea bucovineană*; dr. Serghei Hacman, Cernăuţi (Ucraina), *Probleme controversate ale trecutului Bucovinei: clişeele istoriografiilor ucraineană şi română*; dr. Ion Mareş, Muzeul Bucovinei, Suceava, *Noi date referitoare la armenii din Suceava, rezultate din săpăturile arheologice din 2015 de la Biserica „Sfânta Cruce” (Turnu Roşu)*.

O problemă (re)adusă în discuţie, în cadrul dezbaterilor din prima zi a sesiunii anuale (Rădăuţi, 6 noiembrie) priveşte periodicul Institutului „Bucovina” al Academiei Române. Fără a se amesteca în polemici gazetăreşti şi respingând, consecvent, încercările de implicare în politicianismul local, „Analele Bucovinei” – precizează Vasile I. Schipor, secretarul de redacţie al periodicului – se menţine strict în limitele programului şi principiilor asumate la început de drum, în 1993–1994, încercând să adune energiile creatoare în paginile sale şi năzuind să acceadă la standarde ale

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

modernităţii, în cadrele unui model academic naţional. Departe de marile centre academice din România, de marile arhive şi biblioteci ale lumii contemporane şi înfruntând dificultăţi serioase, mai cu seamă, în ceea ce priveşte resursele proprii de dezvoltare, dar şi rigorile unei competiţii ştiinţifice autentice, periodicul ştiinţific de la Rădăuţi rămâne deschis, însă, faţă de contribuţiile reale, serioase, ce urmăresc, cu adevărat, modernizarea sa. Observaţiile îndreptăţite, a căror bună credinţă nu poate fi pusă nicicând la îndoială, nu pot omite însă câteva „deschideri curajoase", survenite mai ales după anul 2000, dar nesusţinute, de-a lungul anilor, de către toţi colaboratorii interni şi externi. Iată, pentru exemplificare, între altele, cum sunt valorificate cele dintâi preocupări privind represiunea politică în perioada regimului comunist, subiect ocolit sistematic în Bucovina, timp de peste un deceniu, în „Analele Bucovinei", singurul periodic ştiinţific din Bucovina cu deschidere faţă de această problematică: Ştefan Purici, *Represiunile sovietice în regiunea Cernăuţi (anii '40 – '50 ai secolului al XX-lea)*, în tomul VIII, nr. 2, 2001, p. 249–268; Rodica Iaţencu, *Forme ale rezistenţei anticomuniste în partea de sud a Bucovinei. Mişcarea de partizani (1944–1958)*, *ibidem*, anul VIII, nr. 2, 2001, p. 269–291; Marian Olaru, *Aspecte privind rezistenţa armată anticomunistă în Munţii Bucovinei. „Jurnalul" lui Vasile Motrescu*, *ibidem*, anul XI, nr. 1, 2004, p. 125–174 şi anul XII, nr. 1, 2005, p. 217–237; Rodica Iaţencu, *Organizaţii şi mişcări studenţeşti anticomuniste (1945–1959). Studiu de caz: bucovineni în Mişcarea Tineretului Regalist*, *ibidem*, anul XII, nr. 2, 2005, p. 393–432 şi anul XIII, nr. 1, 2006, p. 203–261; Vasile I. Schipor, *Bucovineni în spaţiul concentraţionar al regimului comunist*, *ibidem*, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 535–608. Tot aici, să mai adăugăm, pentru o mai bună înţelegere, că cele dintâi manifestări ştiinţifice, consacrate exclusiv fenomenului, se organizează în Bucovina, de asemenea, după anul 2000. Filiala din Câmpulung Moldovenesc a Fundaţiei Culturale „Memoria" organizează în 2002 Simpozionul „Rezistenţa anticomunistă în munţii Bucovinei". Centrul pentru Studierea Problemelor Bucovinei al Academiei Române organizează, ceva mai târziu, câteva reuniunile ştiinţifice pe aceeaşi temă, dintre care două sunt de menţionat: „Bucovinenii şi literatura spaţiului concentraţionar", Rădăuţi, 5 iulie 2005; „Conştiinţă şi acţiune politică anticomunistă – cazul Bucovinei. Arestaţi, condamnaţi, deportaţi, exilaţi", Rădăuţi, 18 noiembrie 2005. Pentru aceasta, vezi cronicile semnate în „Analele Bucovinei" de Vasile I. Schipor şi Marian Olaru, cei doi iniţiatori şi responsabili ai reuniunilor ştiinţifice menţionate mai sus: *A XII-a sesiune anuală de referate şi comunicări ştiinţifice a Centrului pentru Studierea Problemelor Bucovinei, „Simbolistica naţional-comunistă din România. Cazul Bucovinei istorice"*, Rădăuţi, 24 septembrie 2004, *ibidem*, anul XI, nr. 2 (22), [iulie–decembrie] 2004, p. 511–512; *Simpozionul ştiinţific „Martirologiul Bucovinei. Arestaţi, condamnaţi, deportaţi, exilaţi, persecutaţi pe motive politice sub regimul*

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)

comunist (1940–1941, 1945–1989)”, *ibidem*, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 776–777, precum şi un editorial: Vasile I. Schipor, *Destinul bucovinenilor în spaţiul concentraţionar al regimului comunist*, *ibidem*, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 413–416.

Şi alte câteva deschideri spre teme noi, fertile, de cercetare ştiinţifică ar trebui menţionate tot aici: exilul creator (2004), condicile parohiale din Bucovina (2007), familii din Bucovina, memorie şi conştiinţă genealogică (2000, 2003, 2005), valorificarea patrimoniului fără frontiere al Bucovinei istorice (2007, 2010): *Cercetătorul austriac Franz Herbich (1791–1865) şi contribuţiile sale la cunoaşterea florei din Bucovina*, în „Analele Bucovinei”, anul XIV, nr. 2 (29), [iulie–decembrie] 2007, p. 427–434; *Franz Xaver Knapp (1809–1883) şi „Bucovina [sa] ilustrată”. 200 de ani de la naşterea pictorului bucovinean*, *ibidem*, anul XVI, nr. 1 (32), [ianuarie–iunie] 2009, p. 11–30; *Valorificarea moştenirii culturale fără frontiere a Bucovinei. Libertate, oportunităţi şi constrângeri*, *ibidem*, anul XVII, nr 1 (34), [ianuarie–iunie] 2010, p. 223–259.

Merită să fie menţionate, de asemenea, şi câteva dintre concluziile desprinse la sfârşitul manifestărilor ştiinţifice organizate de Institutul „Bucovina”, în 2015: – promovarea, cu prioritate, a unor strategii adecvate de revigorare a cercetării ştiinţifice, prin echilibrarea „încărcăturii” pe normă finanţată, creşterea duratei de investigare directă, realizate în arhive şi biblioteci, şi participarea cercetătorilor de la Rădăuţi la mari reuniuni ştiinţifice interne şi externe, în vederea acomodării cu exigenţele competiţiei autentice din viaţa contemporană; – identificarea şi promovarea unor forme şi strategii noi, eficiente, de (re)câştigare a unei asistenţe pe măsura proiectului academic de la Rădăuţi, instruite, formate mai ales din tineri pasionaţi de studiul istoriei, statornice, animate de mari idei şi de valorile unui model paideic al propriei deveniri; – orientarea spre dezbaterea academică şi virtuţile ei formative, stimulatoare de noi energii creatoare.

Vasile I. Schipor

BDD-A32813 © 2016 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:12 UTC)